

COMMENTARIA IN
Vniuersam Aristotelis
Metaphysicam.

Edidit Pater Iacobus Secus
Societate 1953.

Conimbrica

Anno Domini. 1611. C. 11.

Jo^{re} de Sta Cruz de Basaco

OMME VITALE
Monsieur
Monsieur

Fait le 20 Mars 1773
Paris

Signature

Le 20 Mars 1773

Le 20 Mars 1773

Præfatio.

Præfari licet illis, qui præclara ingenij monumenta edere possunt. Nobis uero, quæ exigua uires, exigua sperare docent, et minima promittere. Quodens, excusatio potius licet, quam præfatio; sed ut hanc ingenij benignitas adimit, ita illam breuitas eripit, cui in hoc opere ita inseruendum est, ut quæ difficiliora sunt, minus comitemur, quæ facilliora, tribuis indicemus, ita tamen, ut in utrisq; claritati inseruiamus. Proceriales ergo quæstiones non attemimus, quia ex his quæ ad initium logicæ et physicorum tractantur, patent propemodum omnia, quæ hic dici possunt.

L. M. 1. 1. 1.

Handwritten text in a cursive script, likely a letter or a page from a manuscript. The text is written in a dark ink and is somewhat faded and difficult to read. It appears to be a formal or official document, possibly a letter of introduction or a certificate. The text is arranged in several lines, with some words being particularly large and decorative, suggesting a high level of calligraphy. The overall appearance is that of an old, well-used document.

IN PRIMUM LIBRUM
METAPHYSICÆ

Questio Unica

De hominis appetitu ad sciã.

Articulus Primus.

Utrum deus appetit ad sciã natam?

Huic questioni ansam dedit Philo, cuius illud est in 1° cap. 1° huius
libri: Omnis homo natus appetit scire. Ad istius in exactam con-
tentationem sciendum est appetitum esse dicitur a Philo in unum
et aliter. Innatus nihil addit ei præter ipsius naturam. Proxi-
mam facultatem qua hæc ad aliquam perfectionem, et sciendam
et sciendam, est propensio in se, quam unamquamque res
hæc ad se habet sibi convenientem esse, qui tripliciter dicitur. To-
taliter in natam, quæ appetit seu inclinatio qua unamquamque res hæc ad
id quod sibi est convenientius, sine ulla prævia cognitione, ut est appetit
terra ad mare, alementorum ad genus loca. Vbi minus approbamus
illorum sciã quæ afferunt appetitum innatum semper in se
provenit terra ad mare appetit: nec enim mare ex eo quod con-
iuncta sit terra desinit esse appetit ad illam, aut præter ex eo
sit iuncta cum actu per quem respicitur amittit locum appetit
innatæ erga illam. Comprehensio appetit naturalis omnium sciã

sem pravi passivam ad suam naturam sibi convenientem et ac-
tionem ad omnem actionem naturam sibi convenientem. 2° membra
in q^o dividit' appui innatus et appui sensitivus, q^o fertur
in suum obiectum pravia cognitione sensitiva, dividit' que
in visibilem et concupiscibilem de q^o in Eth. disp. 6.
q. 1° 2° dividit' 3° in appui laetici et pravia cognitione
intellectiva in suum obiectum.

Appui vero sensitivus est ipse actus quo appetens pravi
pravia cognitione tendit in obiectum. Is dividit' in Libetum et
nativum, quorum ultimus comprehendit objectum appui sensi-
tivi et obiectum libetivi. Primum vero intelligitur ut dicitur hic, de
q^o lib. 9. huius operis erit locus disputandi. Porro innatus
libetivus, et libetivus appui differunt inter se, quia innatus
pravia cognitione non fertur et a natura insensibilis: cui
cuiusvis reus contra animam insensibilem non est, et pravia cognitione fertur.

Adtendum est antequam quatuor nem appui naturam
L, prout sumit prout distinguit' a seipsis q^o appui huius actionem
quo sensu naturalis a seipsis qua insensibilem, L, prout distinguit' a libe-
to, L, prout opponit' naturali, L, prout distinguit' de auro et ferro
et vultu, q^o idem sunt quantum ad in hoc de h' appui naturis
ad seipsum, prout naturalis distinguit' a libetivi.

Si q^o de appui innato intelligat' non est dubium dicitur
pravi naturam in huius ad seipsum. In primis q^o innatus a seipsis
non potest huius libetivi, et ideo in se huius libetivi ut dicitur huius.
In q^o innatus est naturalis appui ad suum actus et huius illius si sit
libetivus: q^o dicit' in huius appui naturalis ad libetivi. Si vero intelligat'
de appui libetivi in huius ad seipsum appui naturam, seu nativum
quatuor operum. Primum in primis auctoritate: huius, quod huius verbo appetit' q^o pro
ut dubio importat actionem. De q^o in se huius absolute considerata nihil
magis apparetur nisi quod huius sumat' q^o huius et illud huius q^o
erat actum, natio erit huius huius, et non non libetivi.

Major e' difficultas n' scia in spei considerata et n' iam absol-
uta natio quoad spei appetitu a nobis appu' habet. Penine
gatiuam alig huerit, q' scia in parte considerata het' aduinitam
imperfectionem: q' n' amati natio quoad spei, an' p' q' e' dis-
cursiua. Contraria in parte ut a Tho habitam q' a bent v' h' h' i'
natu sapientiam, seu methapham appetere, ita tenenda e'.
In confirmati, q' appetimus beatitudina: natu natu, seu
natio quoad spei: sed beatitudo natu speculatiua consi-
di in contemplatiua et discursiua sapientia: q' se scia in
spei sit discursiua in natio quoad spei a nobis appetitur.

Confirmati a tenus q' ut a ligd libens appetitur
quoad spei duo legunt. I. ut n' sit simplr perfectio. Ii
ut n' sit perfectio sub: sed unaquod scia natio in spei
considerata. It' n' sit simplr perfectio, est in perfectio h'is
et illius ne max. conueniens: q' natio quoad spei ad il-
l' appetitur, q' n' vita humana. It' simplr perfecta n' sit
in q' e' praecipua h'is perfectio, amatur natio quoad spei
quoad si in scia uerum e' praecipue uerum est de specu-
latiua qua e' perfectior, et similit' de uirtute, in qua e' na-
tis felicitas magna ex p' consistit

ac sunt in contra hanc doctrinam uulgates obiectio-
nes. I. si uic' herent appetitum a h'is h'um natu seu
natum quoad spei ad h'iam, I. herent ad se, I. ad aliqua
in parte: utiq' e' falsum: q' est. Pr' min. in primis q' impte
e' uic' comparari, e' appu' non dari ad impte. In n' e' de
scia in parte p' q' n' non bene Artes colligere dari in
nobis cum appu' ad methapham, ex parte n. non bene sin-
gulari collig' ut si dicitur alig' h' e' uic' q' Petrus e'
caus. N' dari in nobis cum appu' ad se in sciam quia
It' impte sit uic' sit agraue, in uic' h'ie agra p' d' uic'
nisi per accidens b' quita uita, I. a ligd a h'ad

Q. Quando h'is natio appetit, et media uic'

raris natio appetunt: sed media q̄ comparat' scia n̄ ita a p
 re hant: q̄ est. Min. p̄b' q̄ media laboriosa sunt et molestas
 negare min. appetimus: n̄ natr' legere et audire q̄ me
 ois scia comparatur, servata in mediocritate, qua n̄ ab
 aliquibus non amanti periculis q̄ alij levis potius daler
 tant, s̄, quia et n̄ congruentia n̄ hoc non existimant. Vides
 planum est reminem lujice seipm nisi periculis, nisi
 alius meli' q̄ in n̄o apprehendit, ut lex, et ab il
 le q̄ noluit intelligere ut bene d'geret. Nec et amat' ignorandi
 nisi periculis, quatenus sub loc' boni apprehendit, ut id
 amabat, q̄ ignorantiam n̄ sanum n̄ salutem, quas ut bonis
 apprehendebat conciliatorem, sciam uo ex publicam indicabat.

Articulus Secundus

¶ Datur in nobis appetitus innatus natis
 ad sciam beatam.

Pars negativa hinc q̄ ut vera leiorit' a RR. qui docet
 Caret. 1. p. q. 12. art. 1. et ibi. ibi disp. 2. fms. lib. 1. c. 1. q. 2. s. 2.
 Dico. 1. 2. disp. 22. cap. 2. et 3. et a p̄ mult' et p̄b'. Ap
 p̄t' natis innatus natis ad aliquam partem n̄ distinguit' a p̄t'
 nat' necessitas, s̄, aff' illius p̄t': sed in crea n̄ dat' p̄t' natis
 affectiva visionis Beata: q̄ n̄ dat' et app̄t' innatus natis
 ad illam. Min. p̄b' quoad p̄t' affectivam q̄ in n̄o pot'
 natr' Deum videre. In q̄ visio Beata est natis, talis n̄ ac
 tus est qualis p̄t' est illius. Quoad p̄t' natis et p̄b' q̄
 quoad p̄t' natis q̄ lum ad partem quam respicit: sed
 visio Beata q̄ p̄t' sup̄natis: q̄ n̄ pot' dici p̄t' natis
 creaturæ natis ad illam.

Dñi qđi qđi qđi dñi pōi natis ad aliquam formam; in bñ. et media ad
 illam comparanda sunt et natis: sed media ad comparandam
 visionem Beatam sunt superna ut planum ē; qđ et pōi ad
 illam n̄ ē natis. Dñi qđ in creati nati pōi tantumō obedientis
 rii Visionis Beata, s. in his qđ aliter pot̄ a Deo ad talem
 visionem; quem pōi appui innatum obedientem ad visio
 nem Beatam pot̄ unum appellare.

Sed oby. Anima separata n̄ hēt pōi natis
 ut iterum unatur corpori, et in hēt appui innatum natis ad
 illam unionem; qđ et in his non sit pōi natis ad visionem
 Beatam, in dicitur innatus appui natis ad illam. R. unione
 aia ad sup̄i cē in sua unitate natis, atqđ ad pōi natis
 hēt ad illam appui innatum natis: visionem uō Beatam in
 sua unitate cē supernam; pōi n̄ pot̄ cē in creati appui
 innatum natis rii illius.

Hac in opinio n̄ placet Scoti, qđ in 4. dist. 49. q. 9.
 et in primo. q. 1. prolog. asserit in vi creati nati cē innatum ap
 pui natis ad videndum Deum, quem scđi Dur. in 4. dist.
 49. q. 8. n. 8. et alij pmulti quos citat Vasq. 1. 2. disp. 22.
 cap. 1. et cum cas sit lais cē amore Beati, ad hunc et Scotus as
 serit cē appui innatum natis. Probant uō, qđ vis pōi natis
 cē innatus appui ad suam perfectionem: sed visio Beata cē
 max̄ perfectio in his creati, et amor Beatus in his voluntatis.
 qđ in his cē appui innatus natis ad visionem Beatam et uolū
 tad ad amorem. Confirmat dñi qđ dñi n̄ pot̄ cē creati
 suam irrationem ad sui visionem aut amorem: sed in latens:
 qđ dñi aliqua pōi natis inter hanc et visionem Beatai.
 Sed utrumqđ dñi pōi natis inter hanc et pōi, pōi cē ap
 pui innatus natis ad illam: qđ in creati nati appui inno
 tus natis ad visionem Beatam. R. distinguendo maiori
 uolendū qđ creati natis cē appui innatum natis ad
 suam perfectionem natis: at uō in his n̄ ē pōi natis ad

Visionem Beatam, nec ulla e perfectionatis inthi, sed sup
natis. Unde pbat argumentum tunc dicitur dari appum innatum
obediabilem in crea rati ad Visionem Beatam. Confrmati
ex dictis facile soluit, qd crea rati huius potest obedire
ad Visionem Beatam, et ad amorem vitat eliciendum, in rati
no minime, qd dicitur solum e ob huius potest rati. Alioquin si
pbarer e ppositionem naturam inter Visionem Dei et crea rati
lem, qd barer Visionem e naturam.

Ubi adde n bene dicit de appum innatum naturam
e in crea rati ad Visionem Beatam quatenus illa est
ignitio, que huius abstrahit a rati e sup nati. Nam appum
innatum huius cum n sequat apprehensionem intellectivam
qua sola distinguit has loci vey tendit in huius, pro ut il
la est a p. Ubi, ha no vey vey ap. Ubi n distingunt in
partibus. In visio Dei in illam unum locum ignitio
n e visio Dei, ha n e iam partis alia las: qd adhuc non
pbarer dari appum naturam innatum ad Visionem Dei et
si verum pbarerent

2. Argumentum Scotus. Inthi nobis sarian n
pot nisi p Visionem Dei: qd est appum innatum ad illum. anj
plamum est. Contra pbr, qd si non eet appum innatum naturam ad
illam sine aegresceret, qd in eob factum, ppei n. conit
Dini vates. Capabon cum apparuerit qd cona ma. In appum
innatum naturam huius sarian beati huius nati et in illa aeg
iscere. Quod si accidit suppositum in illa non aegrescere
e quia huius appum elicitum, postquam inthi huius dicitur
Substratis agnoscit potest e Visionem Beatam, ut n
absolute laegrescat opul e ut et appum elicitus sarian.
Quod si non agnosceremus illam Visionem, qd huius dicitur
saria ignitio huius nati, nemo illam appeteret, et oio sine il
la appum huius tam innatum quam elicitus aegresceret.

3. In huius dati appum elicitus naturam ad beat

4
indivisionem: q̄ dabitur et in nati, q̄ propositam q̄ motuum
humanum Beatitudinem possumus desiderare actu, ut desiderant
hæretici. Contra p̄b̄ q̄ a p̄p̄i elicitio et innatus eiusdem ordinis.
Argumento ut eas ad eam dari in nobis app̄im innatum elicitum
nati ad Beatitudinem, q̄ pot̄ p̄poni Beatitudo q̄ motuum
nati, id est q̄ auctoritatem humanam, et cum actu distinguantur q̄
obtinere nati, et ipsa Beatitudo sit supernaturalis, q̄ in nati nati
sub qua appetitur et nati, erit ille a p̄p̄i elicitio nati, quia
admodum est. Et obtinere nati sit nati, si nati nati sub qua in
illud condimus et supernaturalis, actu etiam supernaturalis erit. Ad argu-
mentum q̄ d̄m est a p̄p̄i elicitio nati supponere app̄im inna-
tum nati lib̄ nati, est n. actu nati, et quare p̄b̄ est app̄im in-
natus nati ad suos nates actu, non supponere ut app̄im in-
natum nati est q̄ ad obtinere in q̄ tendit ille actu, cum obtinere
sit supernaturalis.

Adverte m̄ est aliquos q̄ dicant cum app̄im elicitum
nati n̄ pot̄ esse videndi Deum ut in actu est, nisi supponatur p̄b̄
nati, quia est op̄io Thom. 1. p. 2. q. 12. a. 1. et facit. id est. nati
q̄ n̄ possumus lumine nati cognoscere hanc visionem esse
p̄b̄. Hæc ut nati difficile subinveniri pot̄, si n. Plus erat
p̄b̄ nati cognoscere omnem eam, cur n̄ desiderant videre
tam ut in actu est. Et t̄m non p̄b̄ lumine nati, et illam visionem
p̄b̄m demonstrantia est ut dicitur Thom. tract. 1. lib. 2. c. 7. n. 1.
ut n̄ appetatur app̄im elicitio nati, satis est. q̄ n̄ p̄b̄ est in pot̄.
Cognoscere loes pot̄ aliquis colligere est pot̄m p̄b̄. Ad hoc
ut ut aliqd̄ appetamus satis est q̄ dabitur pot̄ eicitio nati
ut, experientia ipsa demonstrat. Hæc n. solum illa app̄im
mus quia certo Timus, sed illa illa et q̄ dabitur agnoscere.
Quoniam ut a lib̄ tradimus ut aliqd̄ appetatur, n̄ est v̄tus cog-
nati ut pot̄ et p̄b̄, sed satis est non cognosci ut impote-
visio ut Dei et si pot̄ nati lumine non appareat, n̄ appareat
in impot̄, q̄ saltem ad app̄im elicitum inefficacem satis est

On hie appuis e hieatus ent narius quoad prem, cum in visione
Dei nulla mali ratio potit apperere, et ita dici et nata gut
nata dicitur natus a libero.

Maius dubium est V. Inthus potit dici a ppiis
in natus natus saltem in completis vii visionis
Beata. Videtur n. affirmandum, qd si inthus natus inham n potit a se
sequi, lumon glia, et auxilium aeterna Dei p quod ad e am
potit eleuari non immutat nam inthus, q in sua entitate e natus
qualitas et natus inham crea turam inalem: qd si egeat aliquo
p qd completur in loci potit erit in potit natus in completa et in
chata. Hoc in argumentum solum potit natus sua entitate a se
hita considerate e natus natus in quod est e natus qua litate,
qd n negamus, imo cum sit potit natus in potit e e supra
lem si ita consideretur. Non potit natus e natus saltem in
completam natus natus visionis Beata, qua loci inham mo un dicit
ramus.

Quia ppi om est n potit in thus dici a ppiis in
natus natus natus visionis Beata natus mo. Nam nec e
inchoative a potit natus ad inham, nec ut tatur quacumq loci
consideretur concurrere pot, sed in obedientia eleuati s. Unde
bene dicit potit obedientis, et appuis obedientis inchoative ad
inham, qd natus debet completi p aliqd qd se hieat exp. potit.
potit natus hinc dici completa, q cum in loci potit natus de fidem
ad e licendam actionem, et a hinc aliqd regnat sub a hie
loci. Voluntas n. v. se ad aetna suos natus regne cog
nitionem inham, tanquam conditionem nariam. Est qd con
pleta potit ad inham, qd in loci potit natus regit p quod comple
atur, et natus natus actum natus natus aliqd regit p qd con
hiet in loci potit completa, n potit in in completa natus ad inham
dici, qd non concurrat natus de eleuata. Dicit: qd saltem ent
potit natus a ppiis ut eleuati s. Negati in entis. Si natus ele
uati p hieum, et qualitate aliquam inham, natus pta

sed in non resignantia. reliqua q̄ hinc tractari s̄o Lent omittimus, q̄ nullius ferē sunt momenti, nec ulla hinc difficultate

Ad Librum Secundum Questio Unica.

De difficultate ugnoscendi.
Art. Primus

Unde hoc proueniat difficultas.

In non cap. hujus libri q̄ tractatur difficultem ēē exactam ueritatis ugnitionem hēre, q̄ occasionem dedit hinc ut praxi h̄ loco inq̄rant unde illa proueniat difficultas, q̄ breuis et etiam praestabimus. Tres igit̄ hinc de te numerat ō praes̄. dicit q̄. sect. 3. et s̄ms. hoc lib. cap. 1. q̄. 1. sect. 1. ad 2. quarum una quaelibet ueritatem aliquo mō attingit. 1. igit̄ est hoc ad diuinitatē. hoc tō asserantur difficultatē in ugnoscendo prouenire ex imperfectione nostri intus. Et q̄ h̄ q̄ 1. et h̄m q̄ nob̄ h̄c una aliqua erit ab ut est Deus, h̄ est aliquid minima entitatis, sed utruq̄ue h̄ ugnoscimus q̄ h̄ imperfectionem nostri intus: q̄ ab illa tō lum prouenit difficultas in ugnoscendo. Min. quoad q̄ rem sem̄ satis p̄t̄ s̄. n̄ h̄c h̄c ugnitionem perfectam de Deo q̄ h̄ imperfectionem nostri intus, cum d̄ s̄m̄

intelligibilis; quoad 2^{am} q^o quia virtus percipit humano qua
 lis est Angelicus tes minima unitatis claris. comple hen
 die: q^o si ita itas non cognoscimus non aliunde prouenit nisi
 ex imperfectione nobis intus.

2^a Sicut essent totam difficultatem prouenire ex
 imperfectione obiecti. q^o p^o q^o l. obiecti difficile cognitu est met
 l. imma^{te} (logmu^m in delectu^m creatis) nam in cognitione dei
 nulla pot^{est} ei difficultas q^o ex p^o ob^o proueniat. Si est materia p^o p^o
 n bene intelligit, q^o intus n^{on} h^{ab}et p^o p^onam illius spec^{ie}, hoc aut non
 prouenit nisi ex imperfectione ob^o q^o d^o illam amittere n^{on} pot^{est}: si
 ob^o est imma^{te} sicut d^o est, fortassis n^{on} ob^o imma^{te} sui p^o
 non pot^{est} prouocare, q^o imperfectioni illius tribuendum est, intus
 n^{on} si p^o h^{ab}eret prouoculo ob^o cognosceret.

3^a Sicut est Diui Thom. est discip. hosto bar.

dispo. q. scilicet. 3. no. 11. Tons. hoc lib. cap. 1. q. 1. sect. 2. dicit q^o dif
 ficultatem prouenire in cognitione, t^{er}ram perfectis inanim est
 imperfectione nobis intus, in cognitione id^{em} t^{er}ram minima anti
 tatis partim ex imperfectione obiecti, partim ex imperfecti
 one nobis intus. Qua^m quoad hanc p^o p^oriorem rem p^o. quia
 intus n^{on} h^{ab}et adaequatam uirtutem ad cognoscenda aliqua
 ora perfectionis n^{on}, quam sint illa minima q^o perfecte non
 cognoscat: q^o n^{on} prouenit difficultas in illorum cognitione
 ex p^o nobis intus. Alioquin quomodo illa quae sunt perfecti
 ora perfecte cognoscat. Dicit hoc ob^o minima unitatis si
 n^{on} amittunt sui sp^{ie} qua^m mediante cognoscant ob^o q^o impar
 factam et insufficientem nam quomodo h^{ab}ent ad illam amittendi
 q^o difficultas quae est in illis cognoscendis prouenit ex eoru
 imperfectione.

Prouenire et^{iam} ex limitatione nobis intus q^o p^o
 facile, q^o perfectis nobis intus qualis est Angelicus ea per
 cipit ob^o claris: q^o ex imperfectione nobis intus prouenit
 et^{iam} ut ant^{ea} bis perfecte non percipiantur, q^o si n^{on} est

tam perfecta nã ac Luminis, ut est Angelicus, et cui ggr
consonum gã hæc cum nã n̄ de obedi s̄ ggr in d̄s q̄d
Suppleant æffum̄ oborum quã non potunt illas emittere
Quod priorem rem q̄ eadem est, q̄ obta p̄fuit.
S̄: 1. et intelligentia sunt max. intelligibilia, et si non per se
sunt a ggr de sum̄ nostra p̄vã, q̄m̄ n̄. s̄. l̄m̄ n̄ potum̄ in
ueni, non quod illa max̄ intelligibilia n̄ sit. Sed ggr de sum̄ p̄vã
uis nã q̄ debilis est, ita et Deum et intelligentiã difficile cog
nosimus, q̄ nostra p̄vã est imperfecta, unde difficultas q̄
est in his cognoscendis tota provenit ex imperfectione nostri
intus, et ex illorum perfectione.

Sed obij. Si intus nobis heret spem̄ intelligentiã
illas cognoscent. sed difficultas in rebus his operibus potius
nobis pot̄ intelligentiarum imperfectioni quã in illis nobis: q̄
ex illarum imperfectione provenit q̄ difficile cognoscen
ti. Min. q̄ si separata intelligentiã n̄ potunt emittere sui speciem
quod cum sit carens aliq̄ op̄e illarum nã consentanea, con
sentaneum n̄ est rem intelligibilem potest producere imaginem
q̄ quam intelligat, n̄ pot̄ n̄ altitudo illarum imperfectioni
sunt n̄ res creatas et deffinitas nã. Ph. non est uide
tancum nã intelligentiarum eam producere op̄em. Nam adeo
sunt perfecta ut p̄ se primo le operiant intus a
mã abstractum a quo per se operant: intus uis amia a
tracto connati de beat̄ sp̄s a Deo infusa, q̄ in actu
primo constituit. Unde esse superflua productio operum
inm̄. a d̄ ipsis intelligentiis. Hoc aut̄ n̄ pot̄ provenire
nisi ex illarum perfectione. Quocirca modum n̄. inde
provenit, ut intelligentes in actu primo constituant q̄ op̄em
inm̄. a Deo et non ab obis, ita et inde est, q̄ intelligibi
les etiam sint non per se a se productas, sed inm̄.
a Deo. Cum intus nobis ggr imperfectionem suam, et
concrecionem quam hæc cum nã non debeat in hæc uita